

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษามีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูการศึกษาอนุกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษามีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายกับการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 128 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 97 คน ที่คัดเลือกมาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบวัดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย จำนวน 77 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผน จำนวน 19 ข้อ
2. ด้านการประสานงาน จำนวน 22 ข้อ

3. ด้านความร่วมมือ	จำนวน 18 ข้อ
4. ด้านการทำงานร่วมกัน	จำนวน 9 ข้อ
5. ด้านการประเมินผล	จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบวัดการปฏิบัติงานของครูการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จำนวน 83 ข้อแบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านบริหารจัดการ	จำนวน 27 ข้อ
2. ด้านกิจกรรมหลักของการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล	จำนวน 43 ข้อ
3. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	จำนวน 3 ข้อ
4. ด้านการนิเทศ ติดตาม และรายงานผล	จำนวน 10 ข้อ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยนิยามปฏิบัติการตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปร แล้วสร้างข้อความที่ใช้วัดตัวแปรทั้งสอง นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงจุดประสงค์แล้วนำมาทดลองใช้ เพื่อหาอำนาจจำแนกของข้อความรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เดือนเมษายน 2560 - เดือนกรกฎาคม 2560 เก็บข้อมูลได้ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและการปฏิบัติงานของครูการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายกับการปฏิบัติงานของครูการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

3. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้วยวิธีวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

2. การปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

3. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการ ปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายซึ่งกันและกันได้ ร้อยละ 30.25

4. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงาน ของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ด้วยสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$4.1 \text{ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ } \hat{Y} = 2.07 + .52X$$

$$4.2 \text{ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ } \hat{Z}_y = .55 Z_x$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ส่งผลต่อ การปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการวางแผนงาน ด้านการประเมินผล ด้านการทำงานร่วมกัน ด้านการประสานงาน และด้านความร่วมมือ ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายไม่ว่าจะเป็น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น ๆ รวมทั้งสถานศึกษาอื่นที่มีได้สังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในการดำเนินงานการพัฒนาการจัดการศึกษาของ

ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทำให้การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ให้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรม การส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้สามารถขับเคลื่อนการทำงานไปได้ด้วยดี ประกอบกับนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มอบนโยบายด้านการศึกษา ข้อ 7 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดการรวมตัว เป็นเครือข่าย และมีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษา หันมาให้ความสนใจการพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่เป็นอนาคตของชาติ ภาครัฐและเอกชนส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ ให้เรียนรู้ ผ่านแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ ปรับปรุงให้เป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต ให้ทันสมัย เพิ่มบทบาท ของวัดให้เป็นพิพิธภัณฑ์ สร้างแรงจูงใจในการเข้าชม ได้เรียนรู้อย่างสนุกและเพิ่มจินตนาการให้กับเด็ก รวมถึงควรนำปราชญ์ชุมชนที่ได้รับความเชื่อถือและการยอมรับจากชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการถ่ายทอดความรู้และทักษะต่าง ๆ ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ทุกสถาบันการศึกษาควรนำ ปราชญ์ชุมชน มาสร้างคุณค่าเพิ่มขึ้น โดยขึ้นทะเบียนให้สังคม ได้รับรู้รับทราบ และสร้างความร่วมมือ สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับปราชญ์ชุมชน และนำเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา การถ่ายทอด ความรู้และทักษะ ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งความรู้ กระทรวงศึกษาธิการ (2559 : ฉ) ดังนั้นจึงทำให้การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจากรุวรรณ วงศ์วุฒิ (2555 : 4 - 5, 60 - 62, 73 - 77) เรื่องการมีส่วนร่วม ของภาคีเครือข่ายในการพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา พบว่า การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการพัฒนาการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทุกด้าน คือ ด้านการทำงานร่วมกัน ด้านความร่วมมือ ด้านการประเมินผล ด้านการประสานงาน และด้านการวางแผน และงานวิจัยของพชรภรณ์ สิงห์สุรี (2558 : 3 - 4, 50 - 54, 82 - 88) เรื่องการมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัด ระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมหลักของการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยตำบล และด้านการนิเทศ ติดตามและรายงานผล ทั้งนี้เพราะการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นหน่วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในตำบลเพื่อส่งเสริม การเรียนรู้

ของประชาชน ในชุมชนและพัฒนาศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน ได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ โดยครู การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดี ประกอบกับ นายกรัฐมนตรีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มอบนโยบายด้านการศึกษา ข้อ 4 พัฒนาครูกำหนด ยุทธศาสตร์ด้านครูให้ชัดเจนและขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งการผลิตและ พัฒนาครู โดยผลิตครูมีอาชีพรับประกันการมีงานทำวางแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างเป็นระบบเปลี่ยนการอบรมครูให้เป็น ในเชิงรุก คือ สร้างทีมลงไปทำการฝึกอบรมครูในพื้นที่ โดยตรง เพื่อไม่ต้องให้ครูออกจากห้องเรียนและทอดทิ้งนักเรียน แก้ไขปัญหาการขาดครูในสาขา ที่ขาดแคลน โดยผลักดันให้ครูสภาก่อประกาศเพื่อกำหนดประเภทวิชาและสาขาวิชาชีพ ที่ขาดแคลน ผ่อนปรนให้ผู้ที่มีความรู้สาขาขาดแคลนสามารถขอหนังสืออนุญาตปฏิบัติการสอนได้ โดยไม่มีใบประกอบวิชาชีพ จากนั้นพัฒนาตนเพื่อให้ได้รับ ใบประกอบวิชาชีพครูในภายหลัง รวมถึงแก้ไขปัญหาหนี้สินครูทั้งในระยะสั้นระยะปานกลางและระยะยาว สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ครูต้อง พัฒนา คือ ปรับและพัฒนาวิธีการสอนของตนให้มีคุณภาพ ยึดการพัฒนาเด็กเป็นหลัก และใช้เวลา ให้มากขึ้นในการสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างมีคุณค่าและเกิดคุณภาพต่อตัวเด็ก กระทรวงศึกษาธิการ (2559 : ง) ดังนั้นจึงทำให้การปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิพัฒน์ ชื่อสัตย์ (2555 : 135) เรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในเขต ภูมิภาคตะวันตก พบว่า สภาพการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบลอยู่ในระดับมาก

3. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสามารถอธิบายซึ่งและกัน ได้ร้อยละ 30.25 ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ไม่ว่าจะเป็นบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น ๆ ทำให้ การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสามารถขับเคลื่อนการทำงานไปได้ด้วยดี ซึ่งการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นหน่วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในตำบล เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ของประชาชนในชุมชนและพัฒนาศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล

เป็นต้น แหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ โดยครูการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลมีแนวทางในการปฏิบัติงานในด้านบวก ประกอบกับนายกรัฐมนตรีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มอบนโยบายด้านการศึกษา ข้อ 7 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดการรวมตัวเป็นเครือข่าย และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาหันมาให้ความสนใจการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่เป็นอนาคตของชาติ ภาครัฐและเอกชนส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ ให้เรียนรู้ผ่านแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ ปรับปรุงให้เป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต ให้ทันสมัย เพิ่มบทบาทของวัดให้เป็นพิพิธภัณฑ์ สร้างแรงจูงใจในการเข้าชม ได้เรียนรู้อย่างสนุกและเพิ่มจินตนาการให้กับเด็ก รวมถึงควรมีปราชาญชุมชนที่ได้รับความเชื่อถือและการยอมรับจากชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้และทักษะต่าง ๆ ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ทุกสถาบันการศึกษาควรมีปราชาญชุมชนมาสร้างคุณค่าเพิ่มขึ้น โดยขึ้นทะเบียนให้สังคมได้รับรู้รับทราบ และสร้างความร่วมมือ สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับปราชาญชุมชน และนำเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การถ่ายทอดความรู้และทักษะ ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งความรู้ และข้อ 4 พัฒนาคู่มือกำหนดยุทธศาสตร์ด้านครูให้ชัดเจน และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งการผลิตและพัฒนาครู โดยผลิตครูมืออาชีพ รับประกันการทำงานทำ วางแผนพัฒนาคู่มือและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ เปลี่ยนการอบรมครูให้เป็นในเชิงรุก คือ สร้างทีมลงไปทำการฝึกอบรมครูในพื้นที่โดยตรง เพื่อไม่ต้องให้ครูออกจากห้องเรียนและทอดทิ้งนักเรียน แก้ไขปัญหาการขาดครูในสาขาที่ขาดแคลน โดยผลักดันให้ครูสภาออกประกาศเพื่อกำหนดประเภทวิชาและสาขาวิชาชีพที่ขาดแคลน ผ่อนปรนให้ผู้ที่มีคุณวุฒิสถาขาดแคลนสามารถขอหนังสืออนุญาตปฏิบัติการสอนได้ โดยไม่มีใบประกอบวิชาชีพ จากนั้นพัฒนาตนเองเพื่อให้ได้รับใบประกอบวิชาชีพครูในภายหลัง รวมถึงแก้ไขปัญหาหนี้สินครู ทั้งในระยะสั้นระยะปานกลาง และระยะยาว สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ครูต้องพัฒนา คือ ปรับและพัฒนาวิธีการสอนของตนเองให้มีคุณภาพ ยึดการพัฒนาเด็กเป็นหลัก และใช้เวลาให้มากขึ้นในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีคุณค่า และเกิดคุณภาพต่อตัวเด็ก ดังนั้นจึงทำให้การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของครูการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและการปฏิบัติงานของครูการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสามารถอธิบายซึ่งและกัน ได้ร้อยละ 30.25 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคิม (Kim, 2001 : 112) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการและความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนระดับชั้น

มัธยมศึกษาตอนปลายของประเทศเกาหลี พบว่า การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการทำงานของครู

4. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูการศึกษาานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายกับการปฏิบัติงานของครูการศึกษาานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .55 นั้น สามารถสร้างสมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูการศึกษาานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการคำนวณค่าคงที่ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้เท่ากับ 2.07 ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้เท่ากับ .52 และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้เท่ากับ .55 ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 2.07 + .52X$ หมายความว่า ถ้าการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายเพิ่มขึ้น 1 ส่วน จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูการศึกษาานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสูงขึ้น .52 ส่วน หรือการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูการศึกษาานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยดีขึ้นร้อยละ 52 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = .55 Z_x$ หมายความว่า ในรูปคะแนนมาตรฐานถ้าการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายเพิ่มขึ้น 1 ส่วน จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูการศึกษาานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสูงขึ้น .55 ส่วนหรือการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูการศึกษาานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยดีขึ้นร้อยละ 55

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูการศึกษาานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ในด้านความร่วมมือ ควรสนับสนุนให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน

2. ควรจัดประชุมชี้แจงกระบวนการทำงานและประเมินติดตามผล เพื่อให้เครือข่ายได้มีส่วนร่วม อันจะนำไปสู่การร่วมกันจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อปวงชนอย่างแท้จริง

3. เครือข่ายควรมีส่วนร่วมให้คำแนะนำปรึกษาการจัดการความรู้ร่วมกันในพื้นที่ตามแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ด้านกิจกรรมหลักของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยต่อไป และเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอแนะวิธีการวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)
3. ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้วยวิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)